

NEJVYŠŠÍ SOUD

Mgr. Petr TOMÍČEK
vedoucí oddělení styku s veřejností

sp. zn. Zin 132/2022

ROZHODNUTÍ

Nejvyšší soud jako povinný subjekt ve smyslu § 2 odst. 1 zákona č. 106/1999 Sb., o svobodném přístupu k informacím, ve znění pozdějších předpisů (dále jako „informační zákon“ nebo také „SvInf“), rozhodl o žádosti **P. N.**, nar. XY, trvale bytem XY, t. č. P.O.BOX 1, 789 53 Mírov (dále jen „žadatel“), ze dne 11. 8. 2022, sp.zn. vide supra (dále jen „projednávaná žádost“),

takto:

Podle § 15 odst. 1 v souladu s § 2 odst. 4 informačního zákona se projednávaná žádost v části, jež požaduje poskytnutí „čísla jednacího, pod kterým bylo projednáno podání Ministerstva spravedlnosti ČR (stížnosti pro porušení zákona) č. j. MSP-426/2017-OJD-SPZ/10 z 11. 2. 2019“, **odmítá**.

Odůvodnění:

Povinný subjekt obdržel projednávanou žádost v následujícím znění (přepis písemné žádosti povinným subjektem):

„1. Žadatel dle zákona o svobodném přístupu k informacím č. 106/1999 Sb. (dále jen INFZ) požaduje přímé poskytnutí následujících informací ve smyslu ust. § 6/2 INFZ:

2. Poskytnutí informace, a sice čísla jednací a data rozhodnutí, pod kterými byla projednána podání Ministerstva spravedlnosti ČR (stížnosti pro porušení zákona) č. j. MSP-426/2017-OJD-SPZ/10 z 11. 2. 2019 a č. j. MSP-810/2019-ODKA-SPZ/2 z 27. 11. 2019.“

K výroku rozhodnutí:

Podle § 15 odst. 1 informačního zákona „pokud povinný subjekt žádosti, byť jen zčásti, nevyhoví, vydá ve lhůtě pro vyřízení žádosti rozhodnutí o odmítnutí žádosti, případně o odmítnutí části žádosti“.

Podle ustanovení čl. 17 odst. 1 Listiny základních práv a svobod (dále jen „Listina“) jsou svoboda projevu a právo na informace zaručeny. Podle čl. 17 odst. 5 Listiny jsou státní orgány a orgány územní samosprávy povinny **přiměřeným** způsobem poskytovat informace o své činnosti. Podmínky a provedení stanoví zákon. Zákonem, který provádí uvedené ustanovení čl. 17 odst. 5 Listiny, je právě informační zákon.

Podle § 1 informačního zákona tento zákon zapracovává příslušné předpisy Evropské unie a upravuje pravidla pro poskytování informací a dále upravuje podmínky práva svobodného přístupu k těmto informacím. Podle § 2 odst. 4 informačního zákona se „povinnost poskytovat informace netýká dotazů na názory, budoucí rozhodnutí a vytváření nových informací.“

V případě části projednávané žádosti je požadované č. j. pro povinný subjekt neexistující informací. Rozhodnutí, které bylo vydáno ke stížnosti pro porušení zákona Ministerstva spravedlnosti České republiky sp. zn. 426/2017-OJD-SPZ/10, mělo být totiž na základě požadavku Nejvyššího soudu opatřeno č. j. až následně po vyřízení věci a po vypravení procesního spisu s rozhodnutím z Nejvyššího soudu k Okresnímu soudu v Chomutově. Právě tento soud první instance byl mj. k dožurnalizování procesního spisu a tím i k vytvoření č. j. pro předmětné rozhodnutí Nejvyšším soudem vyzván. Na rozhodnutí Nejvyššího soudu v řízení o stížnosti pro porušení zákona sp. zn. 3 Tz 28/2019 tak v okamžiku, kdy byl spis z Nejvyššího soudu vypravován na prvoinstanční Okresní soud v Chomutově, nebylo (podrobně dále část „poskytnutí informací“) č. j. vyznačeno. Nejvyšší soud po vypravení spisu tuto informaci o č. j. následně ani dodatečně nezískal, protože ji nepotřeboval k další své rozhodovací činnosti.

Povinný subjekt konstatuje, že účelem výluky v poskytování informací dle § 2 odst. 4 informačního zákona je určitá míra ochrany povinných subjektů před nutností vytvářet nové informace jen pro účely zpracování odpovědi na žádost (srov. např. rozsudek Nejvyššího správního soudu ze dne 20. 4. 2012, č. j. 4 As 37/2011-93, či rozsudek Nejvyššího správního soudu ze dne 27. 11. 2013, č. j. 8 As 9/2013-30). Pokud tedy povinný subjekt obdrží žádost o vytvoření nové informace s odkazem na informační zákon, je třeba ji podle § 2 odst. 4 informačního zákona odmítnout.

Povinný subjekt dále odkazuje na ustálenou judikaturu, z níž jednoznačně vyplývá, že ustanovení § 2 odst. 4 informačního zákona je třeba vykládat podle jeho účelu, jímž je bránit povinné subjekty před tím, aby se na ně žadatelé v režimu uvedeného zákona obraceli s žádostmi o zaujetí stanoviska v blíže specifikované věci, provedení právního výkladu, vytvoření či obstarání nové informace ve smyslu informačního zákona (blíže srov. např. rozsudek Nejvyššího správního soudu ze dne 11. 12. 2014, č. j. 3 As 55/2014-33).

Z pohledu Nejvyššího soudu se v daném případě ani nejedná o „informaci“ ve smyslu informačního zákona, kterou § 3 odst. 3 informačního zákona definuje jako „jakýkoliv obsah nebo jeho část v jakémkoliv podobě, zaznamenaný na jakémkoliv nosiči“. „Ustanovení § 2 odst. 4 informačního zákona je úzce spjato s definicí informace v § 3 odst. 3 informačního zákona, tj. že jde o obsah zaznamenaný na nějakém nosiči, neboli s principem, že povinnost poskytovat informace míří do minulosti, tj. vůči skutečnostem, které již nastaly a trvají (nebo podle názoru žadatele nastat měly či mohly).“ (viz JELÍNKOVÁ, J., TUHÁČEK, M.: *Zákon o svobodném přístupu k informacím. Praktický komentář. Praha: Wolters Kluwer ČR, 2017, 284 s., str. 24*).

Neexistence informace (viz dále), tedy informace, kterou povinný subjekt nedisponuje a ani nemá povinnost disponovat, byť je předpoklad, že jí disponuje někdo jiný, je v komentářové literatuře označována za specifickou situaci, při níž de facto dochází ze strany žadatele k požadavku na vytvoření nové informace podle § 2 odst. 4 informačního zákona.

Důvodová zpráva k zákonu č. 61/2006 Sb. uvádí následující závěr (zvýraznění doplněno): „Povinný subjekt je povinen poskytovat pouze ty informace, které se vztahují k jeho působnosti, a které má nebo by měl mít k dispozici. Naopak režim zákona o svobodném přístupu k informacím **nestanovuje povinnost nové informace vytvářet** či vyjadřovat názory povinného subjektu k určité problematice. Toto ustanovení nemá v žádném případě sloužit k nepřiměřenému zužování práva na informace, má pouze zamezit žádostem o informace mimo sféru zákona – zvláště časté jsou v této souvislosti žádosti o právní analýzy, hodnocení či zpracování smluv a podání – k vypracování takových materiálů nemůže být povinný subjekt nucen na základě své informační povinnosti, neboť taková úprava by byla zcela proti původnímu smyslu tohoto institutu.“

V případě projednávané žádosti je příhodný následující komentářový závěr (podtržení doplněno): „Ve všech těchto případech tedy nastává specifická situace, v níž žadatel požaduje určitou informaci, která se sice pojmově vztahuje k působnosti povinného subjektu /.../, avšak v okamžiku podání žádosti neexistuje, resp. neexistuje v žadatelem poptávaném stavu, a žadatel se výslovně nebo implicitně domáhá jejího vytvoření /.../. Požadavek žadatele ve smyslu § 2 odst. 4 tedy z velké části směřuje do budoucnosti a z jistého hlediska se tak dostává mimo režim SvInf, neboť „neexistující informace“ nesplňuje jeden z pojmových znaků informace, jak je zákon vymezuje v § 3 odst. 3 (informací je jen údaj zaznamenaný, tudíž pro povinný subjekt existující). (FUREK, A., ROTHANZL, L., JIROVEC, T. *Zákon o svobodném přístupu k informacím*. 1. vydání. Praha: Nakladatelství C. H. Beck, 2016, s. 62 - 63).

Jelikož se z pohledu povinného subjektu jedná o požadavek na poskytnutí pro něj neexistující informace podle § 2 odst. 4 informačního zákona, přistoupil proto k vydání předkládaného rozhodnutí o odmítnutí části projednávané žádosti.

Poučení: Proti rozhodnutí o odmítnutí projednávané žádosti nebo její části je možné podle § 16 odst. 1 informačního zákona ve spojení s § 83 odst. 1 zákona č. 500/2004 Sb., správní řád, podat odvolání, které se podává u povinného subjektu, který řízení k projednávané žádosti vedl v prvním stupni, do 15 dnů ode dne doručení písemného vyhotovení rozhodnutí.

Poskytnutí informace podle § 14 odst. 5 písm. d) informačního zákona

Ke zbývajícím částem projednávané žádosti, v níž nebylo poskytnutí informací odmítnuto výrokem předkládaného rozhodnutí, poskytuje povinný subjekt požadované informace formou následujícího sdělení:

Ke stížnosti pro porušení zákona Ministerstva spravedlnosti sp. zn. 810/2019-ODKA-SPZ/2 vydal Nejvyšší soud dne 8. 1. 2020 rozhodnutí č. j. 11 Tz 100/2019 – 42. Číslo listu rozhodnutí Nejvyššího soudu, respektive číslo prvního listu, na němž se rozhodnutí v procesním spisu nachází, je 42. Byť povinný subjekt předpokládá, že je žadatel s použitou právní terminologií srozuměn, tak vysvětluje, že číslo listu je Kancelářským a spisovým řádem Nejvyššího soudu definováno v § 76 jako „spisová značka a k ní připojené číslo listu písemnosti. Je-li písemnost nebo rozhodnutí obsáhlejší, obsahuje-li více čísel listů, uvede se v jednacím čísle jen první číslo listu.“ Povinný subjekt vysvětlení přidává i kvůli ustanovení § 5 odst. 3 informačního zákona, které povinným subjektům ukládá povinnost zveřejňovat poskytnuté informace, aby uvedené informace mohly sloužit veřejnosti, jako dodatečné vysvětlení pro správné pochopení poskytované informace.

K podané stížnosti pro porušení zákona Ministerstva spravedlnosti České republiky sp. zn. 426/2017-OJD-SPZ/10 vydal Nejvyšší soud dne 24. 4. 2019 rozhodnutí v řízení vedeném pod sp. zn. 3 Tz 28/2019. Číslo listu nebylo však na tomto rozhodnutí Nejvyšším soudem v den jeho vydání (ani v následujících dnech) vyznačeno, jelikož (procesní) spis sp. zn. 25 T 189/2011 Okresního soudu v Chomutově nebyl v daném okamžiku úplně dožurnalizován. Právě z tohoto důvodu nemohl Nejvyšší soud uvést č. j. na svém rozhodnutí, protokolech a dalších písemnostech. Dožurnalizování procesního spisu, tedy i vyznačení čísla listu na rozhodnutí i na dalších písemnostech, které byly do procesního spisu založeny při řízení před Nejvyšším soudem, tak bylo následně až na soudu prvního stupně.

Povinný subjekt tak může žadateli závěrem pouze doporučit, aby se pro případ, pokud trvá na poskytnutí předmětné informace (čísla listu rozhodnutí), obrátil na příslušný soud prvního stupně, tedy na Okresní soud v Chomutově, a to ke sp. zn. 25 T 189/2011. Byť povinnému subjekt zpravidla nepřísluší hodnotit, zda či proč jsou konkrétní informace požadovány, tak dodává, že pro jednoznačnou identifikaci konkrétního rozhodnutí plně dostačuje spisová značka řízení v kombinaci s datem rozhodnutí. Dané rozhodnutí nemůže být prakticky zaměněno s jiným rozhodnutím, byť si lze představit situaci, že je soudem např. v trestní věci jeden a týž den rozhodnuto více rozhodnutími (meritorním rozhodnutím bylo např. Nejvyšším soudem rozhodnutí soudu nižšího stupně zrušeno a věc byla vrácena k dalšímu řízení a současně bylo v samostatném rozhodnutí rozhodováno např. také o vazbě). I v tomto případě nicméně lze tato rozhodnutí dostatečně rozlišit přívlasky typu „meritorní rozhodnutí ze dne XY, sp. zn. XY“ a např. „rozhodnutí o vazbě ze dne XY, sp. zn. XY“, tedy i bez použití čísla jednacého.

Na samotné „síle právních argumentů“ daného rozhodnutí se nijak neprojeví skutečnost, zda je na toto rozhodnutí odkazováno prostřednictvím spisové značky a data jeho vydání či prostřednictvím čísla jednacého.

Poučení: Proti způsobu vyřízení žádosti v části, v níž jsou poskytovány informace, je možné podle § 16a odst. 1 informačního zákona podat stížnost do 30 dnů ode dne doručení. Stížnost se podává k povinnému subjektu, který řízení k projednávané žádosti vedl v prvním stupni.

V Brně dne 22. 8. 2022

L. S.

Mgr. Petr Tomíček
vedoucí oddělení styku s veřejností
pověřený vyřizováním žádostí podle informačního zákona